

EL-SIKKERHED

**Det kan være livsfarligt
og blive dyrt,
hvis man ikke holder
campingvognens
elkabler i forsvarlig
stand og ikke kun an-
vender lovligt materiel.
Det er nemlig
ejereren/brugeren,
der bærer det fulde
ansvar, dersom
ulykken er ude.**

Af Ejvind Rasmussen

Det kan være livsfarligt og blive dyrt, hvis man ikke holder campingvognens elkabler i forsvarlig stand, og ikke kun anvender lovligt materiel. Det er nemlig ejeren/brugeren, der bærer det fulde ansvar, dersom ulykken er ude.

I 1993 fik landet en ny Stærkstrømsbekendtgørelse. Den indebar en række nye bestemmelser for elinstallationer i campingvogne/autocampere og tilledninger til disse. Blandt de væsentligste ændringer var, at den løse ledning, der forsyner køretøjerne med strøm fra en stikkontakt, skal være af typen HO7RN-F eller en tilsvarende kvalitet. Ledningen skal være ca. 25 meter lang og mindst være 3 x 2,5 kvadratmillimeter. (Beskyttelseslederen – jordlederen – heri skal være tofarvet gul/grøn og nullederen lyseblå).

Stikforbindelser

Både stikprop og apparatkontakten til at sætte i campingvognen skal være med jordkontakt, altså trepolet og af typen industristik. De ofte anvendte "tobenede" sorte Schuko-stik med sidejord er altså ikke lovlige at anvende.

Når der laves nye elinstallationer på campingpladserne, skal industri-stikkontaktsystemet anvendes, men i overgangsperioden kan det være nødvendigt med en adapter, for at få ældre og nyere materiel til at passe sammen.

Da loven ikke virker med tilbagevirkende kraft, betyder det, at de ledninger, der var lovlige på anskaffelsestidspunktet, stadig er lovlige at bruge, men er materiellet anskaffet efter 1993, er det kun lovligt, såfremt det opfylder kravene i den nugældende lov.

Kun for fagfolk

Da campingvognens 12 volt installation kan være mindst

Her er vist en lovlig tilledning på 3 x 2,5 mm² med industristik i begge ender. Skal ledningen forlænges, kræver loven, at der anvendes industristik.

lige så brandfarlig som en 230 volt installation, blev loven udvidet til også at omfatte 12 volt installationen. Det medfører, at man ikke selv må foretage ændringer eller udvidelse af hverken 12 volt eller 230 volt installation medmindre, man har autorisation som el-installatør. Det er dog tilladt fabrikken og værksteder, der erhvervs-mæssigt udfører reparationer af campingvogne, at foretage udvidelser, ændringer og omlægninger af campingvognens elinstallation, men niks selv pille.

Ansvar

I øvrigt er det værd at erindre, at det er ejeren/brugeren, der til enhver tid har det fulde ansvar for campingvognens elinstallation og tilledningernes tilstand. Overtrædelse af loven kan straffes med bøder, og sager herom behandles som politisager.

En bøde er måske til at komme over, men værre er det, hvis man bruger ulovligt eller defekt materiel, og en person af den grund bliver ramt af strømmen. Her kan det kun være sekunder, der skiller liv fra død – HFI sikrer nemlig ikke i alle tilfælde.

Som nævnt, er det ejeren/brugeren, der i påkommende tilfælde bærer ansvaret, og det bliver hans/hendes ansvarsforsikring, der kommer til at udbetale en evt. erstatning. Er der i det pågældende tilfælde handlet groft uforsvarligt, kan forsikrings-selskabet kræve beløbet tilbagebetalt af skadevolderen, og her kan der blive tale om store summer – så af hensyn til andres og egen sikkerhed - hold materiellet i orden. 🚐

Kommer man til en plads, hvor der ikke er industri-stikkontakter, kan man få problemer, men her udtaler ingeniør Vagner Dissing, Elrådet, at der i overgangsperioden må bruges en adapter for fase, nul og beskyttelsesleder. Materielle skal være i brudsikker udførelse, der kan være kendetegnet ved at være tofarvet rød/grøn.

Dette livsfarlige eksempel er set på en dansk campingplads. Fase- og nullemmerne er blottet. Her yder et beskyttelsesrelæ næppe nogen beskyttelse. Får eksempelvis et barn fat her, strammes hele muskulaturen, og barnet har ikke mulighed for at slippe, hvorefter døden indtræder i løbet af få sekunder.